

ARCHIV PODKLADŮ – Jan Bouzek: Připomínky k návrhu personální politiky

Připomínky k návrhu personální politiky: Jakkoli lze jen uvítat iniciativu pana děkana, neboť je bezpochyby nutné stanovit určité zásady personální politiky, která v současné době není dostatečně jasná, ani řízena předpisy ministerstva, jak je tomu v mnoha zemích, a bylo dlouho i u nás. Přesto je třeba zdůraznit, že předložené podněty představují pouze návrhy na dílčí řešení některých aspektů širšího problému, který by měl být řešen v systémové komplexnosti dalších jeho aspektů; izolované řešení jen z navrženého hlediska, bez respektování ostatních aspektů problematiky, nepovažují za dostatečné; mohlo by leccos i zkomplikovat.

Personální politiku nelze dělat bez systemizace oborů – jako součást nejstarší „kamenné“ university v České republice nese FF UK odpovědnost za udržení základních tradičních oborů studia, nezbytných pro rozvoj školství a kultury naší země a pro uspokojení příslušných potřeb zájemců o studium.

Jde zejména o hlavní evropské a světové jazyky, jejichž výuka v České republice se jeví být ohrožena, jak ukázaly dnes problémy udržení perštiny, slovanských jazyků, nově i vietnamistiky. Výuka jazyka a kultury jiných významnějších zemí nikoli jen přes třetí jazyk se jeví být nezbytným úkolem fakulty. Jde ovšem také o jiné tradiční obory se zavedenými knihovnami, učebními pomůckami, zajišťujícími jak zájem o příslušné studium, tak potřebu absolventů pro pedagogickou, kulturní a další činnost naší země.

Je zapotřebí pamatovat na to, aby důležité obory byly udrženy aspoň formou dočasného náhradního řešení, a v takových případech by nebylo vhodné uplatňovat zejména body 9 a 10; personálními zásadám předcházející systemizace oborů by měla ukázat, co je nezbytné zařídit personálně v perspektivě, i

když třeba nikoli v daném roce.

V nutných případech by neměl být uplatňován ani bod 5, pokud je příslušná osoba pro výuku daného oboru nezbytná. Týká se to zejména oborů, kde jde především o praktickou výuku, nikoli o vědeckou činnost (katedra jazyků, překladatelství, soubor oborů dříve shrnutých pod názvem osvětová činnost). U ostatních oborů typických pro „kamenné“ university by měla být ovšem dostatečná vědecké činnosti nezbytnou povinností učitele – jen dobrý vědec může vychovávat další ve svém oboru. I za komunismu se uznávalo, že zhruba třetina pracovní doby vysokoškolského učitele má být věnována vědecké činnosti; přední světové university k tomu poskytují více času, započítáme-li běžnou praxi sabatických semestrů.

Bez systemizace existuje dále nebezpečí, že budou živelně vznikat redundantní pseudoobory, a že – při současné široké pravomoci ředitelů součástí – budou rušena místa učitelů pro některé tzv. menší obory na ústavech a katedrách, a peníze budou rozděleny zbývajícím pracovníkům.

Vyřizování žádostí o prodloužení pracovního poměru by měly zpravidla být konzultovány s vědeckou radou (nikoli jen s kolegiem děkana), příp. ve sporných případech i se senátem, kterému je děkan za svou činnost odpovědný (bod 7). Měly by být také stanoveny rámcové podmínky, potřebné pro prodloužení, příp. zamítnutí prodloužení, uvedené pro docenty a profesory, pro případy prodlužování smluv odborných asistentů (v. bod 3). I některé příklady z poslední doby ukazují nebezpečí nedostatečně zdůvodněných rozhodnutí.

Lze uvítat, že z personálních zásady vypadl požadavek na dvouleté cirkulace ředitelů kateder a ústavů; u většiny pracovišť by ani nebyl dostatek kandidátů na krátkodobé změny. Ovšem současný systém jmenování vedoucích pouze na dva roky nepovažuji za šťastné řešení; tuto významnou funkci to degraduje. Spíše lze uvažovat o delším období, a současně o podmínce vyšších odborných i morálních kvalit, v dlouhodobější koncepci zajišťujících vedení ústavů po stránce vědecké, pedagogické i organizační a zaštiťujících pracoviště i z hlediska mezinárodního, což bude pro další existenci fakulty v

budoucnosti ještě potřebnější než dnes.

Nahrazení asistentů studenty PGS je v jednotlivých případech možné, ale nemůže být řešením jediným (bod 8). Zrušení asistentůských míst by znamenalo, že práce s knihovnami, učebními pomůckami, aparaturou potřebnou pro výuku, včetně jejich doplňování a údržby budou muset vykonávat pracovníci s vyšší kvalifikací na úkor své odborně a pedagogicky přínosnější činnosti.

Jan Bouzek
